

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.571/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év november hó 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen indított büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Salgótarjáni Városi Bíróság B.325/2000/46. számú ítéletét, és a Nógrád Megyei Bíróság Bf.224/2002/5. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Salgótarjáni Városi Bíróság a 2002. év február hó 6. napján kihirdetett B.325/2000/46. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntetében, mint társtettet és 1 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében, mint társtettet. Ezért őt halmazati büntetésül - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - 1 év 10 hónap börtönre, mellékbüntetésül 250.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

A megállapított tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt a G.D. Kft. ügyvezető igazgatója. Testvére, a II. rendű terhelt az I. rendű terheltnek, mint ügyvezetőnek a megbízása alapján teljes jogkörrel vett részt a társaság gazdasági ügyeinek

lebonyolításában. Tevékenységét a társaság által egy budapesti szállóban bérelt irodában végezte. Jogosult volt önállóan szerződések kötésére, pénz kifizetésre és felvételre.

A G.D. Kft. - a jövedéki törvény hatályba lépéséig - üzemanyag közvetítő kereskedelemmel foglalkozott. A forgalmazott üzemanyag tárolásához, szállításához szükséges feltételekkel - így telephellyel és szállítóeszközökkel - nem rendelkezett. Szerződéses partnereitől az üzemanyagot megvásárolta, és mint tulajdonos adta tovább az üzemanyag felhasználóinak. E tevékenységi körben a terheltek közösen egymás tevékenységéről tudva az alábbi bűncselekményeket valósították meg.

Tényállás 1. pontja:

E cselekményben a másodfokú bíróság a II. rendű terheltet felmentette.

Tényállás 2. pontja:

Az I. rendű és a II. rendű terheltek a G.D. Kft. részére 1993. június és szeptember hónapokban ismeretlen körülmények között, ismeretlen forrásból származó, adózás alól elvont összesen 438.040 liter gázolajat szereztek be, mely gázolajat tovább értékesítettek. Az adózás alól elvont gázolaj beszerzési bizonylataként a II. rendű terhelte III. terhelttől 2 db, összesen 21.026.420 forint értékű 4.205.184 forint általános forgalmi adó tartalmú számla kiállítását kérte. Ezen számlákat a III. rendű terhelte egyéni vállalkozóként ellenérték fejében kiállította és átadta a II. rendű terhelte részére. Az I. rendű terhelte a kft. könyvelésében és adóbevallásában e valótlan számlákat szerepeltette és annak általános forgalmi adó tartalmát levonható általános forgalmi adóként vette figyelembe, mely összeggel fizetendő adóját csökkentette.

E valótlan számlák alapján a G.D. Kft. adóbevallásában 4.205.184 forint általános forgalmi adót jogosulatlanul számolt el, mely összeggel az állami költségvetés adóbevétele csökkent.

A valótlan számlákkal igazolt 438.040 liter gázolaj nem adóalanytól beszerzett terméknek minősül, ezért a fogyasztási adót ez esetben a G.D. Kft. vevőnek kellett volna megfizetnie. Az összesen 9.812.096 forint összegű fogyasztási adót a G.D. Kft. nem fizette meg, ezért a terheltek megtévesztő magatartása miatt ezen összeggel az állami költségvetés adóbevétele csökkent.

A bíróság rögzítette, hogy a Btk. 2. §-a szerint az elkövetés idején hatályban lévő törvényt alkalmazta, mivel annak büntetési tétele enyhébb az elbíráláskor hatályos törvénynél. Erre figyelemmel a II. rendű terheltek a tényállás 1. és 2. pontjában részletezett cselekményét - miután az elkövetési érték az 5 millió forintot mindkét adónemben meghaladta - 2 rendbeli, a Btk. 310. §-

ának (1) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdése szerint minősülő, az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntettének és 1 rendbeli, a Btk. 276.§-ában meghatározott és aszerint büntetendő magánokirat-hamisítás vétségének minősítette.

Az ügyész által a büntetés súlyosítása végett, a II. rendű terhelt és védője által részben a tényállás téves megállapítása miatt felmentésért, másrésztől enyhítésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság a 2002. év november hó 13. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozott Bf.224/2002/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelthez vonatkozó részében megváltoztatta. A II. rendű terheltet 1 rendbeli társtettesként elkövetett, az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntette miatt emelt vád alól felmentette (tényállás 1. pontja); a pénzmellékbüntetést 500.000 forintra felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és c) pontja alapján.

Az indítvány szerint az eljáró bíróságok tévesen állapították meg bűnösségét adócsalás büntettében, mivel nem volt a G.D. Kft. vezető tisztségviselője, következésképpen nem volt jogosult azt képviselni az adóhatóság előtt. A kft-t annak ügyvezetője, az I. rendű terhelt képviselte. A Gt. 197. §-a szerint a társasház ügyének intézését és képviselését az ügyvezető látja el. A cselekmények elkövetésének időszakában az I. rendű terhelt önállóan volt jogosult a G.D. Kft. képviselétére, az adócsalást tettesként csak ő követhette el, ezért a II. rendű terhelt bűnösségének kimondására a társtettesként elkövetett adócsalás büntettében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

Másodsorban kifejtette a terhelt, hogy a másodfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság az eljárási szabályokat megszegte azzal, hogy távollétében tartotta meg a tárgyalást. A Be. 255. §-ának (4) bekezdése szerint a tárgyalást akkor lehet megtartani a terhelt távollétében, ha arról a terheltet azért nem lehetett értesíteni, mert lakcímének a megváltozását nem jelentette be. A tárgyalás jegyzőkönyvében ugyan az került rögzítésre, hogy a II. rendű terhelt vétive "ismeretlen helyre költözött" jelzéssel érkezett vissza, ez érthetetlen, hiszen a lakcíme változatlan volt az eljárás során.

A II. rendű terhelt mindezek alapján elsősorban azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság az adócsalás büntette miatt ellene emelt

vád alól mentse fel, másodsorban pedig azt, hogy a másodfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. Egyúttal kérte, hogy a felülvizsgálati ügyben eljáró Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozat végrehajtását az indítvány elbírálásáig szakítsa félbe.

A Legfőbb Ügyészség BF.1849/2009/1. számú indítványa szerint a felülvizsgálati indítvány nem alapos.

Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 4. §-ának (1) bekezdése szerint adóalany: az a természetes személy, jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet, aki (amely) saját neve alatt jogokat szerezhetsz, kötelezettségeket vállalhat, perelhet, és saját nevében gazdasági tevékenységet végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére.

A fogyasztási adóról és a fogyasztói árkiegészítésről szóló 1991. évi LXXVIII. törvény 3. §-ának (1) bekezdése szerint az adó alanya az a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, illetve az, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, amelyet (akit) a - saját nevében és felelősségére bevétel elérése érdekében - belföldön végzett termékértékesítése, illetve szolgáltatásnyújtása után e törvény adófizetésre kötelez.

Erre tekintettel megállapítható, hogy mindkét adónemben adóalanyisága a gazdasági társaságnak van, a jogviszony a kft. és az adóhatóság között jön létre. A gazdasági társaság azonban nem válhat a bűncselekmény alanyává. Büntetőjogilag azt a természetes személyt kell felelősségre vonni, akinek a kötelezettségét képezte, hogy intézkedjék az adókötelezettségek teljesítése tárgyában.

A gazdasági társaságokról szóló - elkövetéskor hatályos - 1988. évi VI. törvény 28. és 199. §-ai alapján ilyen kötelezettség a társaság képviselőjére jogosult ügyvezetőt terheli.

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt volt az, aki a valótlán számlákat a kft. adóbevallásában szerepeltette és azok adótartalmát, levonható áfa-ként figyelembe vette.

Az adócsalás bűncselekményét - az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos törvény szerint - az követi el, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tényt (adatot) a hatóság előtt valótlannul ad elő vagy elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti.

Erre tekintettel az adócsalás tette - s így társtettese - csak olyan személy lehet, aki az elkövetési magatartást, a hatóság

megtévesztését megvalósítja. Ez pedig a valótlan tartalmú számlákat beszerző II. rendű terhelt esetében nem állapítható meg, csak az adóbevallásokat elkészítő I. rendű terhelt tekintetében.

A társtettesi minőség téves megállapításából azonban nem következik a terhelt felmentése, illetve az eljárás megszüntetése. Az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a II. rendű terhelt az adózás alól elvont gázolaj beszerzésének utólagos dokumentálása végett szerezte be a számlákat, így tisztában volt azzal, hogy azok adótartalma valótlan, és azok felhasználásával a kft. adófizetési kötelezettségei csökkenni fognak.

Erre tekintettel a II. rendű terhelt elkövetője volt a terhére rótt adócsalásnak, annak megvalósításában azonban nem társtettesként, hanem bűnsegédként vett részt.

Figyelemmel arra, hogy a Btk. 21. §-ának (3) bekezdése szerint a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni, az öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény miatt kiszabott 1 év 10 hónap - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés nem tekinthető törvénysértően aránytalannak, így ez okból a jogerős határozat felülvizsgálatára nincs törvényes lehetőség.

Az ügyben a Nógrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2002. év november hó 13-án tartott fellebbezési tárgyalást. Az iratok alapján megállapítható, hogy 2002. év október hó 15-én valóban nem tudták a II. rendű terhelt részére kézbesíteni az értesítést, mivel a tértivevény szerint ismeretlen helyre költözött.

A Be. másodfokú tárgyalás időpontjában hatályos 253. §-ának (1) és 255. §-ának (3) bekezdése alapján, a fellebbezési tárgyaláson a terhelt jelenléte és így megidézése abban az esetben kötelező, ha a tárgyaláson bizonyítást vesznek fel, vagy ha a bíróság megítélése szerint a jelenléte szükséges.

Ezen feltételek hiánya tette lehetővé a terhelt idézés helyett történő értesítését. Az értesítés szabályosságával kapcsolatos esetleges aggályok tehát nem eredményezték azt, hogy a tárgyalás megtartására olyan személy távollétében került volna sor, kinek részvétele kötelező, így a jogerős határozat felülvizsgálatára ez okból sem kerülhet sor.

Az iratok alapján a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott egyéb eljárási szabályszegés sem volt megállapítható. A Legfőbb Ügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - hatályukban tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a terhelt felülvizsgálati indítványát megalapozó érveket megismételve kifejtette, hogy a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal nem ért egyet. A bíróságok nem vizsgálták, hogy ki volt jogosult, illetve köteles az adókötelezettség teljesítésére.

Az elsőfokú bíróság egyébként sem tisztázta megfelelően a tényállást. A tanú.1 vallomását tévesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből, és azt a másodfokú bíróság is azért vetette el, mert nem cseng egybe az egyéb bizonyítékokkal. A III. rendű terhelt értékesítésével kapcsolatos tényállás ellentétes az iratok tartalmával. A könyvszakértő pedig úgy nyilatkozott, hogy szakértői módszerekkel a rendelkezésre álló számlák alapján nem lehet visszakövetkeztetni arra, hogy a számlákon szereplő gazdasági események ténylegesen megtörténtek-e vagy sem. A védő mindezek alapján a marasztaló jogerős döntés megváltoztatását és a II. rendű terhelt felmentését indítványozta.

A legfőbb ügyész képviselője a tárgyaláson az átiratában foglaltakat fenntartotta. Rámutatott, hogy a védő a perbeszédében a tényállás megalapozottságát és a bizonyítékok mérlegelését támadta, amelyre azonban a felülvizsgálat keretében nincs törvényes lehetőség.

Kifejtette, hogy a II. rendű terhelt valóban nem volt az adó alanya, ezért az adócsalás bűncselekményét tettesként nem követhette el. Ugyanakkor magatartásával a tettesnek szándékosan segítséget nyújtott a bűncselekmény elkövetéséhez.

A nyilvános ülésen a terhelt részletesen értékelte a bizonyítás teljes anyagát annak igazolására, hogy felelősségre vonására téves, megalapozatlan tényállás alapján került sor.

Írásbeli indítványával és a Legfelsőbb Bírósághoz intézett külön beadványával egyezően hangsúlyozta, hogy a távollétében megtartott másodfokú tárgyalás feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést valósított meg.

Végül pedig a következetes bírósági gyakorlatra hivatkozással részletezte, hogy a bűnsegéd felelőssége lényegesen kisebb, mint a tettesé, ezért vele szemben is lényegesen enyhébb büntetés kiszabása volna indokolt, mint amit a bíróságok a tettes I. rendű terhelttel szemben kiszabtak.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott - okból,

valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

1.

Felülvizsgálati indítványában a terhelt a releváns bizonyítás anyagának értékelésén keresztül részben a megállapított tényállást támadta, a bizonyítékok értékelését sérelmezte.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon kívül helyezésére sincs törvényes lehetőség. Ezért a tényállást és a bizonyítékok mérlegelését támadó részében a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a törvényben kizárt indítvány.

2.

A továbbiakban a Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy történt-e olyan, a felülvizsgálat alapjául szolgáló eljárási szabálysértés, amely a jogerős marasztaló döntés érdemi felülvizsgálatát eleve kizárhatja.

Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján - akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

Az indítvány szerint a másodfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság megszegte az eljárási szabályokat azzal, hogy olyan személy távollétében tartotta meg a tárgyalást, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező. A határozat meghozatalakor hatályos Be. 255. §-ának (4) bekezdése szerint ugyanis a tárgyalást akkor lehetett megtartani a terhelt távollétében, ha arról őt azért nem lehetett értesíteni, mert lakcímének a megváltozását nem jelentette be. A II. rendű terhelt lakcíme azonban az ellene folyamatban volt

büntetőeljárás folyamán, egészen a másodfokú bíróság jogerős határozatának a meghozataláig nem változott meg.

A Be. 373. §-a (1) bekezdésének II/d) pontja úgy rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. A Be. hivatkozott rendelkezésének a megsértésére pedig a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálat alapítható, ezért a Legfelsőbb Bíróság érdemben is megvizsgálta a felülvizsgálati indítványt.

A Be. másodfokú tárgyalás időpontjában hatályos 253. §-ának (1) bekezdése szerint a fellebbezési tárgyaláson a terhelt jelenléte és így megidézése abban az esetben volt kötelező, ha a tárgyaláson bizonyítást vettek fel, vagy ha a bíróság megítélése szerint a jelenléte szükséges volt. A 255. § (4) bekezdése pedig úgy rendelkezett, hogy a tárgyalást meg lehet tartani, ha arról a vádlottat azért nem lehetett értesíteni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, vagy az értesítés kézbesítéséről szóló igazolás a tárgyalásig nem érkezett vissza.

Amint arra a felülvizsgálati indítványában a terhelt is helyesen hivatkozott, a másodfokú tárgyalásról szóló értesítésének tértivevénye "ismeretlen helyre költözött" jelzéssel érkezett vissza, ezért a bíróság a Be. 255. § (4) bekezdésének jogszerű és helyes alkalmazásával tartotta meg távollétében a tárgyalást. A lakcím megváltozása akkor is megállapítható, ha a címzett az állandó lakásának (vagy tartózkodási helyének) megváltozását az arra illetékes hatóságnak nem jelentette ugyan be, de lakcímén a kézbesítésre vonatkozó előírások megtartása mellett sem érhető el, nem található meg.

Mindezen felül utal a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a felülvizsgálatot megalapozó ún. feltétlen (abszolút) hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés abban az esetben sem volna megállapítható, ha a másodfokú bíróság az értesítés, illetve az értesített vádlott tárgyalási jelenlétének szabályait megszegte volna.

A korabeli Be. hatálya alatt folytatott ítélkezési gyakorlat (lásd BH 2003/60, BH 1994/241.) következetes volt abban, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyalásra való értesítéssel kapcsolatos eljárási szabályok megsértésével hozza meg a határozatát, az csupán olyan ún. relatív eljárási szabálysértés, amely nem alapozta meg a jogerős határozatnak a felülvizsgálati eljárás keretében történő hatályon kívül helyezését [Be. 254. § (1) bek., 261. § (1) bek., 284/A. § (2) bek.].

A Be. 250. §-ának II/d) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértés ugyanis akkor valósult meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező. Az adott esetben a tárgyalásról értesített terhelt jelenléte a fellebbezési tárgyaláson nem volt kötelező. Ha tehát a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyalásra való értesítéssel kapcsolatban eljárási szabályt sértett volna, az csupán olyan ún. relatív eljárási szabálysértés megállapítását alapozhatná meg [lásd Be. 375. § (1) bek.], amelyre a jogerős határozat felülvizsgálata nem alapítható.

Az abszolút eljárási szabálysértésre hivatkozó részében tehát a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

3.

Felülvizsgálati indítványában a II. rendű terhelt olyan anyagi jogszabálysértésre is hivatkozott, amely a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálatát megalapozhatja.

Az indítvány szerint a II. rendű terhelt bűnösségének kimondására a társtettesként elkövetett adócsalás büntetében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor. Mivel nem volt a G.D. Kft. vezető tisztségviselője, ezért nem volt jogosult azt képviselni az adóhatóság előtt. A kft-t annak ügyvezetője, az I. rendű terhelt képviselte és az adócsalást tettesként csak ő követhette el.

Az adócsalás bűncselekményét - az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos törvény szerint - az követi el, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tényt (adatot) a hatóság előtt valótlanul ad elő vagy elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti. Ennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy az adócsalás tettese - s így társtettese - valóban csak olyan személy lehet, aki a bűncselekmény elkövetési magatartását megvalósítja, a hatóságot megtéveszti. II. rendű terhelt "csupán" az adóhatóság megtévesztésére szolgáló valótlan tartalmú számlákat szerezte be és szolgáltatta az adócsalást tettesként elkövető I. rendű terheltnek. Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt volt az, aki a valótlan számlákat a kft. adóbevallásában szerepeltette és azok adótartalmát levonható áfa-ként figyelembe vette. II. rendű terhelt ezért az adócsalást tettesként valóban nem követte el.

A társtettesi minőség téves megállapításából azonban nem következik, hogy a terhelt bűnösségének kimondása törvénysértő volna. Amint arra a Legfőbb Ügyészség is helyesen hivatkozott - az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a II. rendű terhelt az adózás alól elvont gázolaj beszerzésének utólagos

dokumentálása végett szerezte be a valótlan tartalmú számlákat, így tisztában volt vele, hogy azok adótartalma valótlan, és azok felhasználásával a kft. adófizetési kötelezettségei csökkenni fognak.

Erre tekintettel a II. rendű terhelt elkövetője volt a terhére rótt adócsalásnak, annak megvalósításában azonban nem társtettesként, hanem bűnsegédként vett részt. Megfelelően irányadó ez a terhére megállapított magánokirat-hamisítás vétsége vonatkozásában is. II. rendű terhelt e cselekményeket fizikai és pszichikai segítségnyújtással egyaránt megvalósította.

Figyelemmel arra, hogy a Btk. 21. §-ának (3) bekezdése szerint a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni, az öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett adócsalás büntette és a magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül kiszabott 1 év 10 hónap - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés nem tekinthető törvénysértően súlyos büntetésnek. A törvénysértő minősítés nem eredményezte törvénysértően súlyos büntetés kiszabását, ezért a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok sem állapítható meg.

E körben helyesen utalt a terhelt a nyilvános ülésen előadott beszédében arra, hogy a bűnsegédvel szemben kiszabott büntetések általában enyhébbek, mint a tettes büntetése. Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy II. rendű terhelt a kft-ben ügyvezető testvérével, az I. rendű terhelttel a legszorosabban együttműködve szervezte, végezte a kft. tevékenységét. Az elsőfokú bíróság azt rögzítette ítéletében, hogy az ügyvezető I. rendű terhelt megbízása alapján teljes jogkörrel vett részt a társaság gazdasági ügyeinek lebonyolításában. Ennél fogva az a körülmény, hogy az együttesen szervezett és végrehajtott bűncselekményekben az ő tevékenysége a tényállás körén kívül esett, sem a cselekményének tárgyi súlyát, sem pedig a bűnösségének fokát nem érintette. Az sem közömbös e körben, hogy az együttes "gazdasági" tevékenység eredményét is közösen élvezték e terheltek.

Rámutat a Legfelsőbb Bíróság arra is, hogy a másodfokú bíróság tévesen mentette fel II. rendű terheltet 1 rendbeli adócsalás büntette miatt emelt vád alól. Az a körülmény ugyanis, hogy az általa helyesbített tényállás alapján bűnösségét a tényállás 1. pontjában már nem állapította meg, a bűncselekmények rendbeliségét nem érintette. A tényállás II. pontjában részletezett cselekménnyel ugyanis a terheltek az adóbevételt kettő adónemben csökkentették, mert sem az általános forgalmi adót, sem a fogyasztási adót nem fizették meg. A 4.2, illetve a 9.8 millió forintos adócsökkentéssel megvalósuló bűncselekmények miatt mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos törvény szerint a halmazati szabályoknak

megfelelően elméletileg 7 év 6 hónap szabadságvesztés is kiszabható lett volna. A ténylegesen kiszabott 1 év 10 hónap börtön ehhez képest sem olyan súlyos büntetés, amelynek enyhítése indokolt lehetne.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság - a Legfőbb Ügyészség indítványával egyezően - azt állapította meg, hogy a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül mondta ki a II. rendű terhelt bűnösségét és a kiszabott büntetés sem törvénysértő.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A részben a törvényben kizárt, részben alaptalan felülvizsgálati indítvány alapján a jogerős határozat végrehajtásának a felfüggesztésére nem kerülhetett sor.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. év november hó 26. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke,
előadó bíró,

Dr. Molnár Gábor s.k.

Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
Kné